

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
MESLEK YÜKSEKOKULU
YÖNETİM VE ORGANİZASYON BÖLÜMÜ
LOJİSTİK PROGRAMI

GENEL BİLGİLENDİRME:

- Bu sunumu; herhangi bir şekilde işleme, temsil etme, çoğaltma, değiştirme, dağıtma, her türlü işaret, ses veya görüntü yoluyla başka bir platformda paylaşmanız, **TELİF HAKKI İHLALİ SUÇUDUR.**
- Böyle bir durumla karşılaşıldığında, **HUKUKİ YOLLARA** başvurulacaktır.

Öğr.Gör. Oğuz Emre BALKAR

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
MESLEK YÜKSEKOKULU
YÖNETİM VE ORGANİZASYON BÖLÜMÜ
LOJİSTİK PROGRAMI

DERS:
TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

3. Hafta:

Tehlikeli Maddelerin Sınıflandırılması-2

Öğr.Gör. Oğuz Emre BALKAR

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

Sınıf 5: Yakıcı Katı Maddeler

Sınıf 5 reaktif maddeler; kendiliğinden ya da dışsal bir etken sonucu reaksiyon gösterebilen maddelerin içerisinde yer aldığı bir tehlikeli madde sınıfıdır.

Kendi içerisinde Sınıf 5.1 Yakıcı Maddeler ile Sınıf 5.2 Organik Peroksitler olmak üzere iki alt sınıfa ayrılmaktadır.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

Sınıf 5.1.: Yakıcı Maddeler

Sınıf 5.1 Yakıcı Maddeler sınıfı içerisinde yer alan materyaller; kendileri yanıcılık özelliği göstermeyen fakat bir başka madde ya da materyalin yanmasını sağlayan veya kolaylaştıran maddelerdir.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

Sınıf 5.1.: Yakıcı Maddeler

Sınıf 5.1 içerisinde yer alan tehlikeli maddeler; risk ve tehlikeler ile bunların dereceleri dikkate alınarak, aşağıda görüldüğü gibi kategorize edilebilmektedir.

O İkinci bir tehlikesi olmayan oksitleyici etkiye sahip madde veya cisimler	OT Oksitleyici etkiye sahip zehirli maddeler
O1 Sıvı maddeler	OT1 Sıvı maddeler
O2 Katı maddeler	OT2 Katı maddeler
O3 Cisimler	OC Oksitleyici etkiye sahip aşındırıcı maddeler
OF Oksitleyici etkiye sahip yanıcı katı maddeler	OC1 Sıvı maddeler
OS Oksitleyici etkiye sahip kendiliğinden ısınabilen katı maddeler	OC2 Katı maddeler
OW Oksitleyici etkiye sahip su ile teması halinde yanıcı gaz yayan katı maddeler	OTC Oksitleyici etkiye sahip zehirli ve aşındırıcı maddeler

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

Sınıf 5.2.: Organik Peroksitler

Organik peroksitler belirli bir ortam ısısında reaksiyon başlatabilen ve yüksek basınçlarda infilak edebilme özelliğine sahip olan peroksit maddelerdir.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

Sınıf 6: Zehirli ve Bulaşıcı Maddeler

Sınıf 6 zehirli ve bulaşıcı maddelerin yer aldığı bir tehlikeli madde sınıfıdır.

Solunması ya da temas edilmesi sonucunda zehirlenme ve ölümlerle sonuçlanabilen maddeler ile aynı şekilde hastalık ve ölümlere yol açabilen organik vb. materyaller bu sınıf içerisinde yer almaktadır.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

Sınıf 6.1.: Zehirli Maddeler

Zehirli Maddeler içerisinde yer alan materyallerin çok düşük bir düzeyi bile insan sağlığına olumsuz etkiler yaratan, ölümcül sonuçlara yol açabilen maddelerdir. Bu etkiler; solunum, yutma veya temas neticesinde meydana gelebilmektedir.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

Sınıf 6.1.: Zehirli Maddeler

Sınıf 6.1 içerisinde yer alan tehlikeli maddeler; risk ve tehlikeler ile bunların dereceleri dikkate alınarak, aşağıda görüldüğü gibi kategorize edilebilmektedir.

T	İkinci bir tehlikesi olmayan zehirli maddeler	TF	Zehirli yanıcı maddeler
T1	Organik sıvı maddeler	TF1	Sıvı maddeler
T2	Organik katı maddeler	TF2	Pestisit sıvı maddeler
T3	Organik metal maddeler	TF3	Katı maddeler
T4	İnorganik sıvı maddeler	TS	Kendiliğinden ısınabilen zehirli katı maddeler
T5	İnorganik katı maddeler	TW	Su ile teması halinde yanıcı gaz yayan zehirli maddeler
T6	Pestisit sıvı maddeler	TW1	Sıvı maddeler
T7	Pestisit katı maddeler	TW2	Katı maddeler
T8	Numuneler	TO	Oksitleyici etkiye sahip zehirli maddeler
T9	Diğer zehirli maddeler	TC2	Organik katı maddeler
TO1	Sıvı maddeler	TC3	İnorganik sıvı maddeler
TO2	Katı maddeler	TC4	İnorganik katı maddeler
TC	Zehirli aşındırıcı maddeler	TCF	Zehirli yanıcı ve aşındırıcı maddeler
TC1	Organik sıvı maddeler		

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

Sınıf 6.2.: Bulaşıcı Maddeler

Bulaşıcı Maddeler insan ve diğer canlıların sağlıklarına etki eden hastalık vb. sonuçlara yol açan organik ve patolojik özelliklere sahip maddelerdir. Bu sınıfta yer alan maddeler insanlar ve diğer canlılarda enfeksiyona yol açabilen maddelerdir.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

Sınıf 6.2.: Bulaşıcı Maddeler

Sınıf 6.2 içerisinde yer alan tehlikeli maddeler; risk ve tehlikeler ile bunların dereceleri dikkate alınarak, aşağıda görüldüğü gibi kategorize edilebilmektedir.

I1	İnsanlara bulaşıcı etkisi olan maddeler
I2	Sadece hayvanlara bulaşıcı etkisi olan maddeler
I3	Klinik atıklar
I4	Diagnostik numuneler

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

Sınıf 7: Radyoaktif Malzeme

Radyoaktif Maddeler; yapısal özelliklerinden dolayı radyoaktif ışınım yapabilen, dolayısıyla insan ve çevreye olumsuz etkiler yaratabilecek şekilde radyasyona yol açan maddelerin bulunduğu tehlikeli madde sınıfıdır.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

Sınıf 8: Aşındırıcı Maddeler

Aşındırıcı Maddeler; temas edilmesi halinde ciltte irritasyona yol açan, yüksek düzeyde tahrişe neden olan maddelerdir. İnsanların yanı sıra diğer varlıklara ve taşıma ekipmanları ile araçlara zarar verebilen niteliktedirler.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

Sınıf 8: Aşındırıcı Maddeler

Sınıf 8 içerisinde yer alan tehlikeli maddeler; risk ve tehlikeler ile bunların dereceleri dikkate alınarak, aşağıda görüldüğü gibi kategorize edilebilmektedir.

C1-C10	İkinci bir tehlikesi olmayan aşındırıcı madde	CF1	Sıvı maddeler
C1-C4	Asitli maddeler	CF2	Katı maddeler
C1	İnorganik sıvı maddeler	CS	Kendiliğinden ısınabilen aşındırıcılar
C2	İnorganik katı maddeler	CS1	Sıvı maddeler
C3	Organik sıvı maddeler	CS2	Katı maddeler
C4	Organik katı maddeler	CW	Su ile teması hâlinde yanıcı gaz yayan aşındırıcı maddeler
C5-C8	Temel Maddeler	CW1	Sıvı maddeler
C5	İnorganik sıvı maddeler	CW2	Katı maddeler
C6	İnorganik katı maddeler	CO	Oksitleyici etkiye sahip aşındırıcılar
C7	Organik sıvı maddeler	CO1	Sıvı maddeler
C8	Organik katı maddeler	CO2	Katı maddeler
C9-C10	Diğer aşındırıcı maddeler	CT	Zehirleyici etkiye sahip aşındırıcılar
C9	Sıvı maddeler	CT1	Sıvı maddeler
C10	Katı maddeler	CT2	Katı maddeler
C11	Cisimler	CFT	Yanıcı zehirli sıvı aşındırıcılar
CF	Yanıcı aşındırıcı maddeler		
COT	Oksitleyici etkiye sahip zehirli aşındırıcılar		

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

Sınıf 9: Çeşitli Tehlikeli Maddeler ve Nesneler

İlk sekiz sınıf içerisinde yer almayan ancak yine tehlike ve risk içeren maddelerdir.

Örneğin genetik olarak değiştirilmiş mikro-organizmalar/organizmalar, bu sınıf altında yer almaktadır.

TEHLİKELİ MADDE TAŞIMACILIĞI

Sınıf 9: Çeşitli Tehlikeli Maddeler ve Nesnelere

Sınıf 9 içerisinde yer alan tehlikeli maddeler; risk ve tehlikeler ile bunların dereceleri dikkate alınarak, aşağıda görüldüğü gibi kategorize edilebilmektedir.

M1	İnce tozların solunması sonucu sağlık için tehlikeli olan maddeler	M8	Genetik değişikliğe uğramış mikroorganizmalar ve organizmalar
M2	Yangın esnasında dioksit oluşturan maddeler ve cihazlar	M9-M10	Yüksek ısı maddeler
M3	Yanıcı buhar yayan maddeler	M9	Sıvı maddeler
M4	Lityum bataryalar	M10	Katı maddeler
M5	Yaşam kurtarıcı gereçler	M11	Taşıma sırasında tehlike oluşturan ama diğer sınıfların tanımına uymayan diğer maddeler
M6-M8	Çevresel tehlike oluşturan maddeler		
M6	Su kirliliği oluşturan sıvı maddeler		
M7	Su kirliliği oluşturan katı maddeler		

KULLANILAN KAYNAKLAR

KİTAPLAR

- Banar, M., Özkan, A. & Görçün, Ö.F. (2018). *Tehlikeli Madde Lojistiği ve İş Güvenliği*, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi, Yayın No: 2107.
- Görçün, Ö.F., Banar, M. & Özkan, A. (2020). *Tehlikeli Madde Taşımacılığı ve Güvenliği*, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi, Yayın No: 2749.

ARAŞTIRMA MAKALELERİ VE RAPORLARI

- Uzel, E. & Durdağ, C. (2014). Sürücülerin Tehlikeli Madde Taşımacılığı Eğitimine Bakış Açıları Hakkında Kalitatif Bir Çalışma, *Beykoz Akademi Dergisi*, 2(1), 55-73.

İNTERNET KAYNAKLARI

- <https://www.unece.org/>
- <https://www.icao.int/>
- <https://www.iata.org/>
- <http://www.imo.org/>
- <http://otif.org/>
- <https://uhdgm.uab.gov.tr/tehlikeli-mal-ve-kombine-tasimacilik>
- <https://gcaptain.com/the-worst-containership-disasters-in-recent-history-in-photos/>